

Ölkəmizin baş elmi mərkəzi olan Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) praktik olaraq elm sahələrinin inkişafına təkan verməli, bu sahəni istiqamətləndirməli, elmi görüşləri realizə etməli olduğu halda, faktiki olaraq, bu funksiyaları yerinə yetirə bilmirdi. Müasir dünyanın çağırışlarına çevik və mobil cavab verməli, elmi kadrların hazırlığı sahəsində mühüm addımlar atmalı olan AMEA-da son illər bunlar baş vermirdi.

Bundan əlavə, AMEA sistemində bir-birini təkarar edən elmi-tədqiqat institutlarının, şöbələrin çoxluğu, eyni zamanda, adı ştatda olan və özü, ümumiyyətlə, işə gəlməyən "ölü canlar" da AMEA-nın ən böyük problemlərindən biri kimi diqqəti həmişə cəlb edib. AMEA-da mövcud problemlər həll edilmir, ümumiyyətlə, günü-gündən dərinləşirdi. Saxta yolla elmi iş müdafiə edənlər də bu sistemdə kifayət qədər idi. AMEA-nın çevik işləməməsi sayəsində Azərbaycan elminin beynəlxalq aləmdə imici, demək olar ki, elə də müsbət deyildi. Onu da qeyd edək ki, bir sıra mütəxəssislər AMEA-da ciddi islahatlar aparılmalı olduğunu, bunun kadr islahatlarını da ciddi şəkildə əhatə etməsinin vacibliyini dəfələrlə vurğulayırdılar.

Akademik Ramiz Mehdiyev AMEA prezidenti seçilməsi bu sistemdə yeni islahatlar dalğasının başlanacağını deməyə əsas verir. Mütəxəssislər də hesab edirlər ki, AMEA-nın indiyə qədər mövcud olan bütün problemlərinin həllinə nail olmaq mümkün olacaq.

Gənc Alim, Aspirant və Magistrlər Cəmiyyətinin sədri, Təhsil Nazirliyi yanında İctimai Şuranın məsul katibi, fizika-riyaziyyat üzrə fəlsəfə doktoru İlqar Orucov "Bakı-Xəbər"ə açıqlamasında bildirdi ki, qarşıdakı dövrdə AMEA-nı ciddi yeniliklər gözləyir. O hesab edir ki, R.Mehdiyev bu quruma rəhbərliyi dövründə burada ciddi islahatlar həyata keçiriləcək: "Ölkə Prezidentinin sərəncamı ilə Prezident Administrasiyasının rəhbəri vəzifəsindən azad edilən akademik Ramiz Mehdiyev Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti seçildi. Düşünürəm ki, Ramiz Mehdiyevin bu quruma rəhbər seçilməsi Akademiyanın tarixində ciddi hadisə kimi yadda qalacaq. Bizdə bir məsələ var: "Gedənin arxasınca danışmalar". Amma yaxşını deyirik-sə, hər halda pisi də qeyd etmək lazımdır. Xeyli müddətdir apardığım müşahidə nəticəsində gəldiyim qənaət bundan ibarətdir, həqiqətən də Elmlər Akademiyası son dövrlər çox ciddi problemlər yaşayırdı. Biz bilirik ki, Azərbaycanda elmin inkişafı dövlət başçısının diqqətindədir və bu sahə diqqət, qayğı ilə əhatə olunub. Bu qayğı ən yüksək səviyyədə, ölkənin siyasi rəhbəri səviyyəsində mövcuddursa, bəs nədən bizim elmimiz bu qədər geri qalır, cəmiyyətin ümumi loqomotivi rolunda çıxış edə bilmir. Bunun çox ciddi səbəbləri var. Azərbaycanın

seçilməsi bu sistemdə uzun illər mövcud olan problemlərin aradan qaldırılmasına, həll edilməsinə səbəb olacaq. Ondan Azərbaycan elminin və alimlərinin gözləntiləri çoxdur. Onun uzun illər dövlət apa-

məqalesi çap olunmuşdu. "İctimai və humanitar elmlər zamanın kontekstində" adlanan məqalə böyük əks-səda yaratmışdı. O bu məqalədə humanitar və ictimai elmlər sahəsində görülməli olan işlərin ar-

Eyni zamanda, son 5-6 il ərzində bu sistemdəki nöqsanların aradan qaldırılmasına nail ola biləcəyik. Mən Ramiz müəllimin obyektivliyinin xüsusilə şahidi oldum ki, o, vaxtilə Ali Attestasiya Komissiyasında baş

tor vəzifəsi tuturlar. Bu nə dərəcədə doğrudur? 60 il bir elmi müəssisəyə rəhbər olasan və o elmi müəssisənin dünyanı elmi reytinglərində adı olmaya, bu biabırçılıqdır. Bu adamlar bu vəzifələrdən niyə yapışıblar?"

Ramiz Mehdiyevin gəlişindən sonra Akademiyani nə gözləyir..

İlqar Orucov: "Ramiz Mehdiyevin rəhbərliyi dövründə Akademiyada mövcud olan bütün nöqsanların, problemlərin kökündən həll ediləcəyinə böyük inam bəsləyirik"

"Azərbaycan elminin və alimlərinin gözləntiləri çoxdur"

ratının vacib fiqurlarından biri olması, dövlət işini yaxşı bilməsi, hər zaman Prezidentin həyata keçirdiyi islahatlara dəstək verməsi, eyni zamanda, Ramiz müəllimin həqiqi elm adamı olması bu qənaəti söyləməyə imkan verir ki, biz AMEA-nın həyatında ciddi yeniliklərin, islahatların şahidi olacağıq. Doğrudur, Ramiz Mehdiyev humanitar və ictimai elmlər sahəsində görkəmli mütəxəssisdur. Ramiz müəllimin bu sahədə xüsusilə prinsipial olduğunu, elmə obyektiv münasibət bəslədiyini hələ Administrasiya rəhbəri olduğu dövrdə də müşahidə etmişik. O, elmi sferada baş verənləri çox diqqətlə izləyib. Müasir Azərbaycan elminin rəhbərliyinə seçilən Ramiz müəllimin bu sahənin inkişafında öz sözünü deyəcəyinə böyük ümidlər bəsləyirik, ondan çox şey gözləyirik. Xatırladıram ki, bir neçə il əvvəl Ramiz Mehdiyevin çox maraqlı bir

dıcılığını çox mükəmməl şəkildə vermişdi və eyni zamanda, bu sahədə olan boşluqları, nöqsanları qeyd etmişdi. Həmin məqalədən sonra bu sahədəki narazılıqlar aradan qaldırıldı, həmçinin, bu sahədə yeni istiqamətlər müəyyənləşdirildi. Bu baxımdan məndə əminlik var ki, Akademiyadakı problemlər həll ediləcək".

İ.Orucov hesab edir ki, uzun müddət öz fikir və ideyaları ilə Azərbaycan elminə dəstək verən R.Mehdiyevin prezidentliyi dövründə AMEA-da çox işlər görülməli və bu sistemdə indiyə qədər mövcud olan ciddi nöqsanların aradan qaldırılması reallaşacaq. İ.Orucov fikrincə, R.Mehdiyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan elmi tamamilə yeni dövrə qədəm qoyub: "Hesab edirəm ki, akademik R.Mehdiyevin rəhbərliyi dövründə AMEA-nın nüfuzu özünə qayıdacaq və bu qurum özünün yenidən intibah dövrünü yaşayacaq.

verən neqativ proseslərə biganə qalmadı və onunla bağlı ortaya çox sərt mövqə qoydu. Həmçinin, Azərbaycan elmində plagiatlıq halları ilə bağlı etirazını bildirdi. İşlənmiş və köhnəlmiş mövzuların yenidən işlənməsi, görüntü xarakterli elmi işlərin müdafiə edilməsi ilə bağlı ciddi mövqeyini göstərdi. Fikirləşirəm ki, onun rəhbərliyi dövründə Akademiyanın həyatında çox ciddi dönüşə nail olunacaq. Bu gün Akademiyada çox ciddi problemlər var ki, onlar öz həllini gözləyir. Hazırda AMEA-nın 11 min əməkdaşı var və onların böyük əksəriyyəti yaşlanmış, pensiya yaşına çatmış insanlardır, onların çoxu heç işə də gəlmir. Baxmayaraq ki, onlar artıq pensiya alırlar, amma tutduqları vəzifələrdən ikeilli yapışıblar, elmi vəzifələri zəbt ediblər. Bu da elmi əxlaqa uyğun gəlməyən amildir. Akademiyada institut direktorları var ki, 60 ilə yaxındır direktor

İ.Orucov qeyd etdi ki, AMEA-nın 11 min əməkdaşının böyük hissəsi yaşlı nəsilədir və bu da Akademiyaya sistemində gəncleşmə prosesinin həyata keçirilməsini ləngidir. Onun sözlərinə görə, elmdə aktiv yaş dövrü təxminən 32-45 yaş arasındadır. Onun sözlərinə görə, elmdə ciddi nəticələrə həmin yaş dövrlərində nail olmaq olur. "AMEA institutlarında bir sıra direktorlar və şöbə müdirləri nəinki pensiya yaşlı insanlardır, hətta bir çoxu müxtəlif dövlət vəzifələrində işləmiş və həmin vəzifələrdə ləkəli adlar qazanmış adamlardır. Onlar elmə gəliblər və elmi-tədqiqat institutlarında fəaliyyət göstərirlər. AMEA "cərimə batalyonu" ola bilməzdi, bu qurum ömrünü illərlə elmə verən insanların məskəni olmalı idi. Amma təəssüf ki, bu, uzun müddət belə olmadı. Hesab edirəm ki, Ramiz müəllim bu problemin də həllinə nail olacaq və onun qətiyyəti nəticəsində Elmlər Akademiyasında gəncleşmə prosesi başlayacaq. Akademiyada çalışan 11 min əməkdaşın real attestasiyası keçirilərsə, heç onların 2 min nəfəri bu sistemdə işləməyə layiq olmaz. O adamlar orada nə üçün saxlanmalıdır və onlara nə üçün dövlət büdcəsindən havayı vəsait verilməlidir? Vaxtı keçmiş, heç bir strateji əhəmiyyət kəsb etməyən tədqiqatçılara pul ayrılmasına nə dərəcədə ehtiyac var? Əlbəttə, yoxdur. Elə institutlar var ki, bir-birini təkrarlayır. Hesab edirəm ki, onlarla da bağlı ölçü götürülməlidir. R.Mehdiyevin rəhbərliyi dövründə Akademiyada mövcud olan bütün nöqsanların, problemlərin kökündən həll ediləcəyinə böyük inam bəsləyirik" - deyir İ.Orucov qeyd etdi.

İradə SARIYEVA